

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/61/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1106215870
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2012:1106215870.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a sudcov JUDr. Aleny Svetlovskej a JUDr. Romana Bolebrucha v právnej veci žalobcu: H.. V. H., bytom Y. N.. Č.. XXXX/XX, J., Č. K., zast. advokátkou Mgr. Luciou Benešovou, Palackého ul. č. 15/715, Praha, Česká republika, proti žalovanému: A.. H. P., J., L. F. N.. Č.. XX, H., zast. advokátom JUDr. Jozefom Malým, Cukrová ul. č. 14, Bratislava, o 818 650 Kč s prísl., na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 13. decembra 2011 č. k. 32 Cb/57/2006- 312, pomerom hlasov 3:0, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi k rukám advokátky Mgr. Lucie Benešovej trovy odvolacieho konania 1 145,69 eur do 3 dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 775 000 Kč s 3 % úrokami z omeškania od 15. 5. 2004 do zaplatenia a povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce z poplatku za žalobu 2 124,47 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd prvého stupňa žalobu zamietol a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi k rukám jeho právneho zástupcu trovy právneho zastúpenia 2 774,48 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že dňa 3. 10. 2003 účastníci konania uzavreli dohodu o prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v „Bytovom družstve Ke Kurtům 377/15“. Súčasne účastníci uzavreli dohodu o vzájomnom majetkovom vyporiadaní v súvislosti s prevodom členského podielu v družstve, na základe ktorej žalobca zaplatil žalovanému sumu 775 000 Kč. V uvedených dohodách žalovaný prehlásil, že je členom bytového družstva, vlastníkom členského podielu v tomto družstve s výlučným právom na uzavretie nájomnej zmluvy k družstevnému bytu č. 28 na 10. nadzemnom podlaží domu čp. 377. Výlučným vlastníkom celého domu, v ktorom sa nachádza predmetný byt, je spoločnosť ČEZ, a. s. Žalovaný pri prevode členského podielu žalobcu ubezpečil, že celý dom bude prevedený do vlastníctva bytového družstva, v dôsledku čoho sa predmetný byt stane družstevným bytom. Následne sa zistilo, že spoločnosť ČEZ, a. s. nemá v úmysle dom previesť na bytové družstvo. Táto skutočnosť bola potvrdená rozsudkom Okresného súdu Praha 4 z 25. 10. 2004 č. k. 20 C 131/2003- 119, ktorým tento súd zamietol žalobu uvedeného bytového družstva, ktorým sa toto bytové družstvo proti spoločnosti ČEZ, a. s. domáhalo uloženia povinnosti uzavrieť s ním kúpnu zmluvu ohľadom prevodu domu Ke Kurtům 377. Z tohto skutkového stavu súd prvého stupňa vyvodil záver, že žaloba je čo do základu dôvodná. Dohoda o prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v „Bytovom družstve Ke Kurtům 377“ je podľa súdu prvého stupňa absolútne neplatným právnym úkonom, pretože ňou žalovaný previedol na žalobcu viac práv ako v skutočnosti mal a plnenie, ku ktorému sa žalovaný zaviazal, sa stalo nemožným (§ 37 ods. 2 Obč. zák.). Vzhľadom

na neplatnosť dohody o prevode členských práv a povinností je neplatná i dohoda o vzájomnom majetkovom vypořádání, pretože ide o záväzok akcesorickej povahy, ktorý „sa odvodzuje od hlavného záväzku,“ teda od dohody o prevode členských práv a povinností. Keďže žalobca zaplatil žalovanému 775 000 Kč na základe neplatného právneho úkonu, žalovaný sa v tomto rozsahu na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil (§ 451 ods. 2 Obč. zák.) a toto bezdôvodné obohatenie je povinný v zmysle § 456 prvá veta Obč. zák. vydať žalobcovi. Námietku premlčania nároku uplatnenú v konaní žalovaným súd prvého stupňa vyhodnotil ako nedôvodnú. Dohoda o prevode členských práv a povinností ako aj dohoda o vzájomnom majetkovom vypořádání boli uzavreté podľa Obchodného zákonníka. Právna úprava bezdôvodného obohatenia obsiahnutá v Občianskom zákonníku sa aplikuje aj na obchodnoprávne vzťahy. Pokiaľ však ide o premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, toto právo sa premlčuje v zmysle § 391 a nasl. Obch. zák. vzhľadom na komplexnosť právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. 4 - ročná premlčacia doba v zmysle § 397 Obch. zák. začala plynúť dňom 3. 10. 2003, keď žalobca plnil žalovanému a uplynula dňom 3. 10. 2007. Žalobca podal žalobu na súd dňa 17. 3. 2006, teda včas. S poukazom na tieto závery súd prvého stupňa žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 775 000 Sk z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. V časti, ktorou sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplata 43 650 Kč z titulu náhrady škody, súd prvého stupňa žalobu zamietol s odôvodnením, že nebolo preukázané porušenie právnej povinnosti zo strany žalovaného a teda nebola preukázaná existencia predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu. O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalovaný a napadol ním výrok, ktorým bolo žalobe vyhovené. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že dohodou o prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v bytovom družstve tieto členské práva a povinnosti na žalobcu riadne previedol. Žalobca sa stal riadnym členom bytového družstva, za čo zaplatil dohodnutú sumu. Medzi prevedenými členskými právami je aj právo člena družstva na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu na základe rozhodnutia o pridelení družstevného bytu vydaného príslušným orgánom. Súd prvého stupňa sa nevysporiadal s otázkou možnej čiastočnej neplatnosti dohody o prevode členských práv a povinností v zmysle § 41 Obč. zák. K otázke premlčania nároku žalovaný v odvolaní uviedol: „Bez ohľadu na vyššie uvedené považujem akékoľvek prípadné nároky žalobcu na vrátenie bezdôvodného obohatenia naďalej za premlčané. Súd dostatočne nešpecifikoval na základe čoho sa podľa jeho názoru na obe dohody vzťahuje úprava Obchodného zákonníka (teda či na základe ust. § 261 ods. 3 písm. b/ alebo § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka). Predpokladám však, že súd nepovažoval dohodu o prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v bytovom družstve za dohodu o prevode členských práv a povinností v družstve (ak by ju za takú považoval nemohol by ju zároveň považovať za neplatnú, nakoľko k tomuto prevodu riadne došlo), a teda s ňou neaplikoval § 261 ods. 3 písm. b/ Obchodného zákonníka. Z toho potom vyplýva, že súd uplatnil ustanovenia Obchodného zákonníka vzhľadom na dohodu jej účastníkov (§ 262 ods. 1 Obchodného zákonníka). V takomto prípade sa však súd nevysporiadal s otázkou, či takáto dohoda, ktorá bola navrhnutá žalobcom, nezhoršila moje postavenie. Ak by tomu tak bolo, bola by táto dohoda neplatná, na právne vzťahy z dohôd by sa jednoznačne použili ustanovenia § 107 Občianskeho zákonníka a nároky žalobcu sú premlčané.“

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Bytové družstvo je družstvo, ktoré zabezpečuje bytové potreby svojich členov. Družstvá, ktoré bytové potreby svojich členov nezabezpečujú, nie sú bytovými družstvami a to aj keby boli takto zapísané v obchodnom registri. V konaní bolo preukázané, že Bytové družstvo Ke Kurtům 377 do svojho vlastníctva nenadobudlo žiadny bytový dom a ani žiadne konkrétne byty. Treba preto prisvedčiť žalobcovi, sa nejedná o bytové družstvo, ale iba o formálny subjekt zapísaný v obchodnom registri. Táto skutočnosť spôsobuje absolútnu neplatnosť dohody o prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v Bytovom družstve Ke Kurtům 377 z 3. 10. 2003 a tiež neplatnosť na ňu nadväzujúcej dohody o vzájomnom majetkovom vypořádání z toho istého dňa v zmysle § 39 Obč. zák. Ak totiž uvedené bytové

družstvo takýmto družstvom reálne nie je, potom žalovaný na žalobcu nemohol previesť členské práva a povinnosti spojené s členstvom v tomto družstve.

V čl. I. dohody o prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v Bytovom družstve Ke Kurtům 377 z 3. 10. 2003 žalovaný ako prevodca prehlásil, že je riadnym členom tohto bytového družstva s právom nájmu družstevného bytu č. 28 na 10. poschodí domu na ul. Ke Kurtům č. 377/15 a v čl. II. dohody sa uvádza, že všetky členské práva uvedené v čl. I. žalovaný prevádza na žalobcu. Z toho podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že uvedenou dohodou žalovaný previedol na žalobcu spolu s členskými právami a povinnosťami i právo nájmu konkrétneho družstevného bytu, za čo mu žalobca zaplatil 775 000 Kč. Je nepochybné, že žalobca by žalovanému nezaplatil túto sumu iba za púhy prevod členských práv a povinností bez prevodu práva nájmu družstevného bytu. Z tejto súvislosti odvolací súd súhlasí s názorom žalobcu, že členstvo v bytovom družstve je vždy spojené s nárokom na užívanie družstevného bytu a preto akýkoľvek prevod členských práv a povinností a členského podielu v bytovom družstve nevyhnutne musí byť spojený s prevodom nároku na užívanie družstevného bytu, ktorý je vo vlastníctve bytového družstva a s prevodom nároku na uzavretie nájomnej zmluvy k tomuto bytu. Možno teda zhrnúť, že žalovaný dohodou o prevode členských práv a povinností previedol na žalobcu aj právo na užívanie konkrétneho družstevného bytu, ktorý však nebol vo vlastníctve Bytového družstva Ke Kurtům 377. Keďže tento byt spomenuté družstvo nevlastnilo, žalovaný nemohol nadobudnúť právo nájmu tohto bytu a v dôsledku toho nemohol na žalobcu previesť nárok na užívanie družstevného bytu a právo na uzavretie nájomnej zmluvy k tomuto bytu. Žalovaný teda na žalobcu previedol práva, ktoré nemal. To spôsobuje neplatnosť dohody o prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v Bytovom družstve Ke Kurtům 377 z 3. 10. 2003 a dohody o vzájomnom majetkovom vyporiadaní z toho istého dňa podľa § 39 Obč. zák.

Na základe dohody o prevode členských práv a povinností spojených s členstvom v Bytovom družstve Ke Kurtům 377 z 3. 10. 2003 vznikol medzi účastníkmi konania obchodnoprávny vzťah, čo samotní účastníci v tejto dohode vyjadrili odkazom na § 230 Obch. zák. Vzhľadom na to aj dohoda o vzájomnom majetkovom vyporiadaní z toho istého dňa nadväzujúca na dohodu o prevode členských práv a povinností má obchodnoprávny charakter. Podľa názoru odvolacieho súdu možno dokonca povedať, že tieto dohody tvoria obsahovo jeden celok, pretože dohoda o vzájomnom majetkovom vyporiadaní nemôže obstáť samostatne bez existencie dohody o prevode členských práv a povinností. Vzhľadom na to, že Obchodný zákonník obsahuje kogentnú a ucelenú úpravu problematiky premlčania, dopadajúcu i na bezdôvodné obohatenie vzniknuté plnením na základe neplatnej zmluvy, je v obchodných záväzkových vzťahoch vylúčené použitie ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní. Súd prvého stupňa správne v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. M Obdo V 2/2002. Odvolací súd dopĺňa, že rovnaký právny názor vyjadril i Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp. zn. 29 Odo 211/2005. Uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa teda premlčuje v 4 - ročnej premlčacej dobe v zmysle § 397 Obch. zák. Premlčacia doba začala plynúť dňom, keď došlo k plneniu žalobcu žalovanému, t. j. 3. 10. 2003 a uplynula 3. 10. 2007. Žalobca podal žalobu na vecne príslušný súd prvého stupňa dňa 12. 5. 2006, teda včas. Uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia teda nie je premlčaný.

Z uvedeného vyplýva, že rozsudok súdu prvého stupňa je v napadnutej časti, ktorou bolo žalobe vyhovieť, vecne správny a preto ho odvolací súd v tejto časti potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a priznal ich náhradu úspešnému žalobcovi. Trovy odvolacieho konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia žalobcu. Jeho právna zástupkyňa v odvolacom konaní vykonala 2 úkony právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu, doplnenie vyjadrenia k odvolaniu) po 469,74 eur v zmysle § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. (1 euro = 25,279 Kč; 775 000 Kč : 25,279 = 30 657,85 eur - 6 638,78 = 24 019,07 : 1 659,70 = 14,45; 16,60 x 15 = 249; 220,74 + 249 = 469,74 eur). K tomu treba pripočítať rež. paušál 2 x 7, 63 eur a keďže právna zástupkyňa žalobcu je platiteľkou DPH, odmenu treba v zmysle § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. zvýšiť o 20 % DPH. Trovy právneho zastúpenia žalobcu v odvolacom konaní tak predstavujú 1 145,69 eur (469,74 x 2 = 939,48 + 2 x 7,63 = 954,74; 20 % zo sumy 954,74 eur = 190,95; 954,74 + 190,95 = 1 145,69 eur).

K podaniu žalobcu z 3. 3. 2012 označenému ako „doplnenie vyjadrenia žalobcu k odvolaniu žalovaného“ (č. I. 363) odvolací súd uvádza, že z obsahu odvolania žalovaného je zrejmé, že ním napáda iba výrok, ktorým bolo žalobe vyhovené. Okrem toho, ak by aj odvolací súd vychádzal z toho, že žalovaný odvolaním napadol rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu, teda vrátane výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, odvolací súd by musel v tejto časti odvolanie odmietnuť, pretože zamietajúcim výrokom nebola žalovanému spôsobená žiadna ujma na jeho právach. V takom prípade by odvolací súd nemohol preskúmavať správnosť zamietajúceho výroku napadnutého rozsudku, ako sa mylne domnieva žalobca.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.